

Nowelizacja KSH

Jak będą wyglądać reorganizacje spółek po 15 września?

22 sierpnia 2023 roku, Prezydent RP podpisał kolejną nowelizację Kodeksu spółek handlowych (dalej jako „KSH”), będącą implementacją unijnej dyrektywy dotyczącej transgranicznego przekształcania, łączenia i podziału spółek. **Część przepisów zmienionych ww. uchwałą weszło w życie 15 września**, a sama ustawa to kolejny etap implementacji tzw. pakietu prawa spółek w celu pogłębienia integracji w ramach jednolitego rynku unijnego.

Wybrane zmiany

I	Przeniesienie siedziby spółki poza granice RP
II	Zmiany dotyczące spółki komandytowo-akcyjnej
III	Nowy rodzaj uproszczonego połączenia spółek
IV	Zmiany w zakresie połączeń transgranicznych
V	Wprowadzenie nowego typu podziału – przez wyodrębnienie
VI	Wprowadzenie transgranicznego podziału spółek kapitałowych
VII	Wprowadzenie możliwości przekształcenia transgranicznego spółek kapitałowych
VIII	Wzmocnienie ochrony wierzycieli, wspólników i pracowników spółki podlegającej reorganizacji krajowej i transgranicznej
IX	Wymiana informacji w prawie spółek handlowych

Rozwinięcie poszczególnych punktów znajdą Państwo na kolejnych stronach.

Przeniesienie siedziby spółki poza granice RP

Przeniesienie siedziby spółki do innego państwa członkowskiego UE lub państwa strony umowy o EOG

Podstawa prawna:

Art. 270 pkt 2 KSH

Art. 459 pkt 2 KSH

- Do tej pory siedziba sp. z o.o. i S.A. (rozumiana jako siedziba statutowa tj. wskazana w *umowie/statucie spółki*) mogła znajdować się wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku przeniesienia siedziby za granicę spółka traciła swój byt prawny.
- Na mocy wprowadzonych zmian, przeniesienie siedziby spółki do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa strony umowy o EOG (jeżeli prawo tego państwa to dopuszcza) jest dopuszczalne i nie skutkuje rozwiązaniem spółki.
- Istnieje zatem możliwość posiadania spółki z o.o. lub S.A. zachowującej status spółki podlegającej prawu polskiemu, utworzonej w Polsce lecz posiadającej siedzibę w innym państwie członkowskim.

Zmiany dotyczące spółki komandytowo-akcyjnej

Konieczność uzyskania zgody wszystkich komplementariuszy na podział spółki komandytowo-akcyjnej.

Podstawa prawna:

Art. 146 § 2 pkt 7 KSH

- Do tej pory, spółka komandytowo – akcyjna mogła brać udział w procesie łączenia oraz przekształcenia spółek.
- Nowelizacja przyznała spółce komandytowo-akcyjnej zdolność podziałową.

Przyznanie statusu spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej dla spółki komandytowo-akcyjnej.

Podstawa prawna:

Art. 491 § 1-2 KSH

Art. 492 § 1 pkt 2 KSH

- Do tej pory, spółka komandytowo-akcyjna nie mogła być spółką przejmującą lub spółką nowo zawiązaną w procesie łączenia spółek. Nowelizacja zmieniła ten stan rzeczy.

Wprowadzenie możliwości podziału spółki komandytowo-akcyjnej, również w aspekcie transgranicznym.

Podstawa prawna:

Art. 528 § 1¹ KSH
Art. 528 § 2 KSH
Art. 550¹⁻²² KSH
Art. 550³⁻²⁸ KSH

- Na podstawie aktualnych przepisów, spółka osobowa nie mogła ulec podziałowi. W związku z nowelizacją, wprowadzono w tym zakresie wyjątek dla spółki komandytowo-akcyjnej.
- Równocześnie, na podstawie nowelizacji, spółka komandytowo – akcyjna będzie mogła brać udział w podziale transgranicznym.

Wprowadzenie możliwości transgranicznego przekształcenia spółki komandytowo-akcyjnej.

Podstawa prawna:

Art. 551 § 1¹ KSH
Art. 580¹⁸⁻¹⁹ KSH

- Na mocy obecnych regulacji, spółka komandytowo – akcyjna nie mogła brać udziału w procesie przekształcenia transgranicznego.
- Nowelizacja zmieniła ten stan rzeczy, do przekształcenia transgranicznego spółki komandytowo – akcyjnej stosuje się odpowiednio przepisy dot. przekształcenia transgranicznego spółek kapitałowych.

Nowy rodzaj uproszczonego połączenia spółek

Wprowadzenie nowego rodzaju uproszczonego połączenia spółek (dla połączeń krajowych i transgranicznych).

Podstawa prawna:

Art. 515¹ KSH

- Połączenie będzie mogło zostać przeprowadzone bez przyznania udziałów lub akcji spółki przejmującej, gdy:
 - jeden wspólnik posiada bezpośrednio lub pośrednio wszystkie udziały lub akcje w łączących się spółkach albo
 - wspólnicy łączących się spółek posiadają udziały lub akcje w tej samej proporcji we wszystkich łączących się spółkach.
- Równocześnie, w sytuacji, gdy jeden wspólnik posiada bezpośrednio lub pośrednio wszystkie udziały lub akcje w łączących się spółkach, nie będzie konieczne (i) określenie stosunku wymiany oraz zasad przyznania udziałów w planie połączenia, (ii) poddanie planu połączenia badaniu przez biegłego rewidenta, (iii) sporządzenie sprawozdania zarządu spółki przejmowanej uzasadniającego połączenie, czy (iv) podjęcia uchwały o połączeniu przez wspólników spółki przejmowanej.

Wprowadzenie norm kolizyjnych do momentu otrzymania zaświadczenia o zgodności połączenia transgranicznego z prawem krajowym.

Podstawa prawna:
Art. 516¹ § 2 KSH

- W myśl nowych przepisów KSH do dnia otrzymania zaświadczenia o zgodności połączenia transgranicznego z prawem krajowym połączenie transgraniczne podlega w odniesieniu do każdej z łączących się spółek prawu państwa jej siedziby, a po tym dniu podlega prawu państwa siedziby spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej.

Zmiany w zakresie przedmiotu zaskarżenia uchwały o połączeniu transgranicznym.

Podstawa prawna:
Art. 516⁸ § 2 i 3
KSH

- Dodano postanowienie, zgodnie z którym uchwała o połączeniu transgranicznym nie podlega zaskarżeniu ze względu na zastrzeżenia dot. wyłącznie tego, że:
 - stosunek wymiany udziałów/akcji nie został ustalony należycie,
 - cena odkupu udziałów/akcji wspólnika spółki krajowej, który głosował przeciwko uchwale albo został bezpodstawnie pozbawiony prawa do głosowania nie została ustalona należycie (wg wartości godziwej udziałów/akcji w łączącej się spółce),
 - informacje podane w odniesieniu do stosunku wymiany udziałów/akcji lub ceny odkupu, o których mowa powyżej nie spełniają wymogów prawnych.
- Ograniczenie to nie wyklucza możliwości dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

Modyfikacje w prawie odkupu udziałów lub akcji wspólnika i przyznanie wspólnikowi, który nie zgadza się na stosunek wymiany prawa do powództwa o dopłatę w gotówce.

Podstawa prawna:
Art. 516¹¹ KSH

- Uzupełniono katalog wspólników uprawnionych do żądania odkupu udziałów/akcji o tych, którzy zostali bezzasadnie niedopuszczeni do udziału w zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu, na którym została powzięta uchwała o połączeniu transgranicznym.
- Wspólnik, który zażądał odkupu i nie zgadza się na jego cenę będzie mógł wnieść powództwo o dodatkowe wynagrodzenie pieniężne (w terminie 2 tyg. od dnia podjęcia uchwały). Nie wstrzymuje to odkupu ani rejestracji połączenia.
- Ci ze wspólników, którzy nie mają prawa odkupu, z tego prawa nie skorzystali lub nie zgadzają się na stosunek wymiany udziałów/akcji określony w planie połączenia transgranicznego, mogą wnieść powództwo o dopłatę w gotówce (w terminie 2 tyg. od dnia podjęcia uchwały o połączeniu). Nie wstrzymuje to rejestracji połączenia. Spółka przejmująca albo przyjmująca może przyznać wspólnikom dodatkowe udziały/akcje zamiast dopłaty w gotówce.

Obowiązkowe opiniowanie transgranicznego połączenia przez organy podatkowe.

Podstawa prawna:

Art. 516¹² KSH

- Dotychczas przepisy wymagały wyłącznie zaświadczenia o zgodności z prawem polskim połączenia transgranicznego w zakresie procedury podlegającej temu prawu wydawanego przez sąd rejestrowy.
- Odtąd wymagana będzie również opinia organu podatkowego.

V

Wprowadzenie nowego typu podziału – przez wyodrębnienie

Wprowadzenie do polskiego porządku prawnego podziału spółki przez jej wyodrębnienie.

Podstawa prawna:

Art. 529-544 KSH

- Aktualnie, KSH przewiduje cztery typy podziałów spółek:
 - podział przez przejęcie,
 - podział przez zawiązanie nowych spółek,
 - podział przez przejęcie i zawiązanie nowej spółki,
 - podział przez wydzielenie.
- W związku z nowelizacją, zostaje wprowadzony nowy typ podziału – przez wyodrębnienie, tj. przez przeniesienie części majątku spółki dzielonej na istniejącą spółkę lub na spółkę nowo zawiązaną za udziały lub akcje spółki lub spółek przejmujących lub nowo zawiązanych, które obejmuje spółka dzielona,
- Jednocześnie zostaje zmieniony typ podziału przez wydzielenie, poprzez doprecyzowanie, że udziały lub akcje spółki albo spółek przejmujących, nowo zawiązanych lub spółki dzielonej, obejmują wspólnicy spółki dzielonej,
- Przeniesione udziały obejmie spółka dzielona, a nie jak do tej pory (w sytuacji podziału przez wydzielenie) – wspólnicy spółki dzielonej,
- Nowy rodzaj podziału będzie dotyczył zarówno operacji krajowych, jak i transgranicznych.

Wprowadzanie możliwości dokonania transgranicznego podziału spółki kapitałowej.

Podstawa prawna:

Art. 550²⁻²⁰ KSH

- Podział transgraniczny będzie mógł być dokonany jedynie przez przeniesienie majątku spółki dzielonej na spółkę nowo zawiązaną albo spółki nowo zawiązane,
- W związku z powyższym, nowelizacja przewiduje następujące typy podziałów transgranicznych:
 - podział przez zawiązanie nowych spółek,
 - podział przez przejęcie i zawiązanie nowej spółki,
 - podział przez wydzielenie,
 - podział przez wyodrębnienie.
- Dla tego rodzaju operacji transgranicznej nowelizacja przewiduje również analogiczne mechanizmy jak opisane w pkt IV przy połączeniu transgranicznym.

Wprowadzenie możliwości przekształcenia transgranicznego spółek kapitałowych

Spółka kapitałowa (oraz spółka komandytowo-akcyjna) będą mogły zostać przekształcone w spółkę zagraniczną.

Podstawa prawna:

Art. 580¹⁻¹⁷ KSH

- W wyniku przekształcenia, spółki, będzie możliwa zmiana formy prawnej spółki na obowiązującą w innym prawie obcym państwa członkowskiego UE lub EOG,
- W wyniku przekształcenia transgranicznego, będzie możliwe przeniesienie siedziby przekształcanej spółki do innego państwa, przy zachowaniu osobowości prawnej,
- Nie będzie w tym przypadku konieczne wszczęcie postępowania likwidacyjnego.
- Dla tego rodzaju operacji transgranicznej nowelizacja przewiduje również analogiczne mechanizmy jak opisane w pkt IV przy połączeniu transgranicznym.

Wzmocnienie ochrony wierzycieli, wspólników i pracowników spółki podlegającej reorganizacji krajowej i transgranicznej

Jednym z głównych założeń Dyrektywy nr 2019/1151 było zapewnienie ochrony dla pracowników, wierzycieli i wspólników spółek uczestniczących w operacjach transgranicznych.

W celu ochrony pracowników i wspólników wprowadzono lub doprecyzowano postanowienia dotyczące m.in.:

- obligatoryjnych elementów planu operacji transgranicznej, w których mają zostać opisane:
 - warunki wykonywania praw wierzycieli, pracowników i wspólników spółek uczestniczących w danej operacji oraz adres strony internetowej, na której można bezpłatnie uzyskać informacje na temat tych warunków,
 - zabezpieczenia roszczeń proponowane wierzycielom,
- przyznania ww. grupom możliwości składania uwag do planu operacji transgranicznej,
- obowiązku sporządzenia przez zarząd sprawozdania dla wspólników i pracowników wyjaśniającego m.in. podstawy prawne i uzasadniającego ekonomiczne aspekty operacji transgranicznej, w tym wyjaśniające skutki tego działania dla pracowników oraz dla przyszłej działalności spółki,
- obowiązku udostępnienia pracownikom i wspólnikom dokumentów dotyczących operacji transgranicznej,
- prawa wyjścia ze spółki dla wspólników głosujących przeciwko danej operacji transgranicznej,
- prawo do zwrócenia się przez wierzyciela o ustanowienie zabezpieczenia roszczeń w terminie miesiąca od ujawnienia lub udostępnienia planu operacji transgranicznej (pod warunkiem uwiarygodnienia, że dana operacja negatywnie wpływa na zaspokojenie ich roszczeń a zabezpieczenia uzyskane od spółki są niewystarczające).

Wymiana informacji w prawie spółek handlowych

Ważnym założeniem Dyrektywy nr 2019/1151, której skutkiem jest wprowadzenie komentowanej nowelizacji było zwiększenie bezpieczeństwa obrotu w ramach jednolitego rynku państw członkowskich UE.

W związku z powyższym nowelizacja wprowadza także przepisy:

- dotyczące wymiany informacji o zakazach sprawowania funkcji kierowniczych, dzięki którym sąd rejestrowy będzie otrzymywał z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów zapytanie, czy dana osoba jest objęta zakazem pełnienia funkcji i np. czy figuruje w Krajowym Rejestrze Karnym i za pośrednictwem tego systemu udzielał odpowiedzi,
- dotyczące wymiany pomiędzy sądami rejestrowymi za pośrednictwem systemu integracji rejestrów zaświadczenia o zgodności z prawem dot. operacji transgranicznej i informacji o sfinalizowaniu operacji transgranicznej,
- dotyczące przyznania sądowi rejestrowemu uprawnień do uzyskania informacji niezbędnych w procesie rejestracji danych z Krajowego Rejestru Karnego, rejestru dłużników niewypłacalnych oraz Krajowego Rejestru Zadużonych czy wykazu prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.